

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
Égész évre..... 16 kor.
Negyedévre..... 4 "
 Helyben bázisra hozva:
Égész évre..... 20 kor.
Negyedévre..... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
Égész évre..... 24 kor.
Negyedévre..... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kóvratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A döntés napja.

Ma dönt az ország a saját sorsa fölött; dönt olyan körülmények közt, melyeknél válságosabbak évtizedek óta nem neheztedek a politikai életre.

A koalíciós éra lett volna hivatva visszaadni a parlamentnek munkaképességét. — Ezt a célt szolgálták nemes önzetlenséggel lelkes, jellemes hazafiak — s a mi sajátos helyzetünkben nekik sem lehetet érvényesülniök.

Vajjon mi lesz most? Az évtizedes küzködés után jön-e pihenés? Vajjon lesz-e valahára eredményes, komoly, higgadt munka?

A feltoluló kérdésekre ma megadja az ország a választ.

Nem tudni, mi lesz ez a válasz. Minden párt duzzadó vitorlákkal evez a remények tengerén s most reggel még ki tudná megmondani, hogy estére melyik pártnak a vitorlái fognak megtépve függni?

A mai napon csak egy jelszót kívánunk szerte hirdetni az országban: férfias nyugalom! — Adjunk a képviselőknek tiszta mandátumot a kezükbe, vér és vesztég etés nélkül. S legyen a ma elhangzó szó az ország igazi szava, mely előtt meg kelljen hajolnia mindenkinek.

Urnák előtt.

A választás napja.

Nagyvárad és Biharmegye választópolgársága ma, június elsőjén járul szavazatával az urnák elé. A választás harcát itt a városban éppúgy mint a kerületekben igen izgalmasnak ígérkezik. A munkapárt és a negyvennyolcas párt méri össze az erejét, s a varnegye három kerületében még a nemzetiségek is küzdenek a siker minden kihatása nélkül a mandátumért.

A választások rendjéről következőkben tájékoztatjuk az olvasót:

Nagyváradon.

Jelöltök: **Hoványi Géza** mkp.
Glacs Antal fsp.

A választás a Kereskedelmi Csarnok épületének emeleti részén fog lefolyni. A szavazás két küldöttség előtt történik.

Az első szavazatszedő küldöttség **Missey Mihály** elnöklésével a nagypiacra néző szobában, a második küldöttség dr. **Mihelyi Lajos** helyettes választási elnök vezetésével a Csarnok épületben levő kereskedelmi iskola körförszékére néző 7. számú földszinti tanteremben fog működni. Az első küldöttség jegyzője **Juricskay Barnabás**, a második küldöttség jegyzője **Pasztor Bertalan**.

Az első küldöttség előtt szavaznak:

Olaszi, Velence és Csillagváros választói;

a második küldöttség előtt szavaznak:

Ujváros, Külváros és Váralja polgárai.

Az első küldöttség helyettes elnöke dr. **Adorján Ármán**, a második küldöttség helyettes elnöke dr. **Stocker József**.

A választási eljárás reggel 8 óra 30 perccor veszi kezdetét. A szavazás — pártközi megállapodás alapján — negyvenes tanácsokban történik.

Biharmegyében.

Magyarokat: mkp. = munkapárti, Kp. = Kossuth-párti Jp. = Justhpárti, nmzg. = nemzetiségi.

1. A bíhári kerület jelöltjei: **Nadányi Károly** kp, dr. **Várady Zsigmond** mkp. Választási elnök **Udvarhelyi Béla**.

2. A báránói kerület jelöltjei: **Nadányi Gyula** Kp. dr. **Biday József** mkp. Választási elnök **Jancsó János**.

3. A belényesi kerület jelöltjei: **Rednik Gábor** mkp. **Lukács László** nmzg. Választási elnök **Waltner Ödön**.

4. A berettyóújfalui kerület jelöltjei: **Leszkay Gyula** Jp. dr. **Ertsey Péter** mkp. Választási elnök dr. **Örley György**.

5. Az élesdi kerület jelöltjei: dr. **Farkasházy Zsigmond** Jp. **Zathureczky István** mkp. Választási elnök **Kovács Béla**.

6. A hosszupályi kerület jelöltjei: dr. **Beóthy László** mkp. **Fisch Ernő** Jp. Választási elnök dr. **Móric Ernő**.

7. A margittai kerület jelöltjei: **Szatmáry Mór** Kp. dr. **Mirkus László** mkp. Választási elnök dr. **Gyöngyös István**.

8. A magyarcsékei kerület jelöltjei: **Mangra Vazul** mkp. **Suciu János** nmzg. Választási elnök dr. **Fassy Lajos**.

9. A nagyszalontai kerület jelöltjei: **Balogh Mihály** Jp. gr. **Tisza Kálmán** mkp. Választási elnök **Werner Kálmán**.

10. A székelyhídi kerület jelöltjei: dr. **Molnár Ákos** Kp. **Fráter Lóránt** Jp. dr. **Dóczi Imre** kispap. Választási elnök **Magyar Miklós**.

11. A tenkei kerület jelöltjei: dr. **Gaal**

Endre Kp. **Telegdi József** mkp. dr. **Lázár Aurél** nmzg. Választási elnök **Baranyi András**.

12. Az uzrai kerület jelöltjei: **Papp János** Kp. gróf **Tisza István** mkp. Választási elnök **Szabó Károly**.

Mikszáth Kálmán temetése.

— Tivirati jelentés. —

Budapest, május 31

Ma délután a nemzet nagyszerű gyászpompával temette szíve mélyéből siratót nagy halottját, **Mikszáth Kálmán**. A halhatatlan költő porait rejtő koporsó mellett képviselve volt az egész magyar társadalom. Ott voltak a kormány tagjai, a politikai élet, az irodalom, a művészet kiválóságai. Már délelőtt ezrével hullámozott a gyászoló közönség az Akadémia környékén, **Mikszáth** ravatalánál, melyet elborítottak a koszorúk, virágok.

Délután háromnegyed négy órakor kezdődött a temetés meghatározott szertartása.

Óriási embertömeg hullámozott az Akadémia főbejáratának nagy kapuja előtt. A temetésen a család minden tagja megjelent, csupán **Mikszáth Kálmán** anyósa, özvegy **Mauks Mihályné** jelentette be: hogy a nagy csapás beteggétette, nem jöhet el a temetésre. **Mikszáth Kálmán** halálós ágyán kifejezte azt az óhaját, hogy negy éves korában elhalt kis fiával, **Jánoskával** helyezték egy sírba. Ma délelőtt exhumálták a kis halottnak a Kerepesi temetőben fekvő tetemeit s együtt temették el **Mikszáth**tal, a főváros által felajánlott diszszirhelyre.

A temetés gyászszerteretése az opera ének-

karának szereplésével kezdődött meg, Scholtz Gusztáv evangélikus püspök magas szárnyalású egyházi beszéde után Hieronymy Károly kereskedelmi miniszter mondott beszédet a kormány nevében.

— Mikszáthban — ugymond — az éles megfigyelőképesség párosult a pártlan stilművészettel s az utókor igazabb rajzát fogja megismerni korunk történetének Mikszáth írásából, mint a rideg tények felsorolásából. Mi Mi a barátot veszítettük el benne — fejezte be szavait Hieronymy — a barát azonban pótolhatatlan veszteség érte Mikszáth halálával.

A következő szónok Beöthy Zsolt volt, aki a kereskedelmi és tudományos egyesületek nevében bucsúztatta el a nagy halottat. Az operaházi énekhar gyszáda után levették a ravatartól a koporsót s megindult a temető felé a hatalmas gyászmenet. Előbb Mikszáth koporsóját cserzették le a sirba, azután a Jánoskát, amelyet a halott édesapa koporsójának lábánál helyeztek el.

A Reichsrath és a magyar választások. Bécsből táviratozzák: Az osztrák képviselőház költségvetési bizottságának ma délelőtti ülését érdekes indítvánnyal szakította meg egyik szlovén képviselő. Azt indítványozta, hogy az ülésre hívják meg a Landwehr minisztert s intézzenek kérdést hozzá osztrák szakaszoknak a magyar választásokra való kirendeléséről. A kérdéshez többen szólottak még hozzá s kifogásolták, hogy — a napilapok közlései szerint — galíciai, morvaországi, bukovinai és stájerországi csapatok aszisztálnak a magyar választásoknál s főleg román és tót ajku választókkal bíró kerületekbe vezényelik ki őket. A felszólalók szerint mindez a véderőbe helyezett bizalom meglazulását fogja eredményezni. Az osztrák honvédelmi miniszter az interpellációra válaszolva kijelentette, hogy a lapokban közrebo-csátottakra momentán nem tud válaszolni, mert közelebbi adatok nem állnak rendelkezésére. A miniszter választát tudomásul vették.

Fáklyásmenet Glac Antalnak.

— Saját tudósítónktól —

Glac Antal tiszteletére a nagyváradai függetlenségi és 48-as párt ma, a választás előestéjén fáklyásmenet rendezett. A párt választóinak hangulata rendkívül impozáns módon nyilvánult meg Glac Antal mellett. A Fekete Sas előtt a Szent László-téren tízezer főnyi tömeg szorongott és lelkesen ünnepelte a függetlenségi párt jelöltjét.

Fél 8 órakor indult a fáklyásmenet a Nagypiac térről. Már ekkor zsufolva volt a közönséggel a Fekete Sas előtti tér. — Összességel fáklyás vonult fel hosszú menetben, elől zenekar maradt. Folytonos éljenzés hallatszott. A fáklyások a Szent László templom és a Zöldfa utca között nagy ivben helyezkedtek el.

A Fekete Sas erkélyén a függetlenségi párt vezető tagjainak kíséretében megjelent Glac Antal. Riadó éljenzéssel fogadta az óriási sokaság. A közönség részéről Czeglédy Jeremiás üdvözölte Glac Antalt. Kifejezte a város közönségének Glac Antal iránt való ragaszkodását, kívánva, hogy a holnapi szavazás

alkalmával nagy többséggel választassék a város képviselőjévé.

Glac Antal szölt ezután a polgársághoz. Meghatva köszönte meg az impozáns ünnepelést. Hivatkozott kifejtett programjára és újból hangoztatta, hogy hiva az általános egyenlő és titkos választási jognak, Meleg szavakkal kérte híveit, hogy támogassák holnap, a választási küzdelemben.

A beszédet hosszantartó eljenzés kísérte. Most Adorján Emil dr. szölt az egybegyűlt tömeghez, tüzes szavakkal buzdítván a polgárságot, hogy a holnapi szavazásnál jutassák többségre a függetlenségi párt jelöltjét. A zajos éljenzéssel fogadott beszéd után a Hymnuszt énekelte a rengeteg emberömeg, majd rendben, minden zavarró incidens nélkül eloszlott a roppant emberáradat.

A pártok vacsorája.

— Saját tudósítónktól. —

A választás előtt utoljára gyűltek össze kedden este a pártok hívei fehér asztalok mellett, hogy ünnepélyek jelöltjeiket.

A munkapárt a Pannonia éttermében pártvacsorát rendezett, melyen igen sokan jelentek meg. Részt vett a vacsorán Hlatky Endre főispán is. Az első tósztot Rimanócy Kálmán mondotta, aki reményét fejezve ki, hogy Hoványi Géza zászlaját diadalra viszik, Hlatky Endre főispánt ünnepelte. Hlatky Endre kifejté, hogy neki állása dacára joga van itt megjelenni. Egyszerű szavazópolgárnak tekinti magát, akinek kötelezettségei vannak. Az ország mai helyzetében csak e párt mellé állhat, amely nemzeti munkával a hazát meg akarja menteni. Fontos dolognak tartja, hogy Nagyváradon is a munkapárt jusson diadalra. De nemcsak politikai szempontból kívánatos Hoványi Géza győzelme, hanem városi szempontból is, mert dr. Hoványi Géza évtizedek óta önzetlenül és eredményesen buzgólkodik a város fejlesztése érdekében. Dr. Medvigy Gábor Hoványi Géza diadalára üriti poharát. Dr. Hoványi Géza kijelenti, hogy Nagyvárad polgárainak szeretetéből merít erőt a jövő küzdelemre. Élteti Nagyvárad polgárságát. Dr. Bodor Károly dr. Hoványi Gézáért élteti, dr. Várady Zsigmond hosszabb beszédben a koalíció működését kritizálva, kifejté, mennyire szükséges, hogy a munkapárt diadalra jusson. Dr. Grósz Menyhért tiltakozik a vád ellen, mely Hoványi Gézáért felekezeti türelmetlenséggel illeti, üriti poharát. Ezután még több beszéd hangzott el.

A függetlenségi párthoz tartozó polgárok este 9 órakor, a fáklyásmenet után Váradvencén, a Rölich féle vendéglőben tartottak lelkes pártvacsorát. A nagyszámban megjelent választókat a verencei kerület pártelnöke dr. Altmann Jakab elnök üdvözölte, aki meleg szavakkal köszöntötte a megjelent jelöltet. Glac Antal hosszabb beszédben vázolta a függetlenségi párt törekvéseit s kérte az öntudatos polgárság támogatását. Puskás János iparos, majd Fried Ferenc emelt ezután poharat a jelölt diadalára, biztosítva Glac Antalt a polgárság ragaszkodásáról.

A párt hívei ezután a Kert utcai Nemzeti vendéglő kerthelyiségében gyűltek össze, ahol Szokoly Tamás, dr. Adorján Emil mondott beszédet, majd nagy ovációval fogadták a körükbe érkező jelöltet, aki az iparosokhoz és a munkásokhoz intézett beszédet. Majd dr.

Pap János és Sieberman Mór a még több-
ben voltak fel.

Tíz órakor a Széchenyi vendéglő kertjében volt pártvacsera, melyen számos tisztviselő jelent meg ünnepelve a jelöltet.

A NAGYVÁRADAI FÜRDŐK MENETRENDJE.

Nagyvárad—Püspök-fürdő.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 17
V. Velence	8 01	10 01	2 21	4 01	6 52	9 28
Rontó	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 40
Püspökfürdő ér.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 48

Püspökfürdő—Nagyvárad.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 19	5 59	7 49	10 39
Rontó	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 37
V. Velence	9 17	11 19	3 27	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad ér.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

UJDONSÁGOK.

A király Szerajevóban.

— Tudósítónk távirata. —

A király szakadó esőbe vonult be Szerajevóba, ahol nem fogadták azzal a lelkesedéssel, amire számítani kellett. Öfelségét a bosnyák polgármester üdvözölte, mire Arentbal külügyminiszter átnyújtott a királynak egy nagy fehér ivet, melyből az uralkodó a németnyelvű választ olvasott.

A király fiatalos, friss szímben érkezett. Kijelentése szerint az utazás rég nem szerzett neki hasonló örömet. Dobjó állomáson a nőegylet virágot nyújtott át a királynak, aki gyémántos karpereccel viszonozta a figyelmet. Zelnicán fehérbe öltözött kis lányoktól koszorut kapott, amit aranyos ékszerrel viszonozott.

Este a hegyeken őrtüzeket gyújtottak, az egész várost kilágitották, faklyásmenetet és tűzijátékot rendeztek.

Feltűnést kelt a felség szivélyessége a ferencendi barátok iránt, akiknek Boszniában nagy politikai szerepük van. Ezt a figyelmet a horvátok Stadler ersek dezauválásának tekintik.

Ma reggel Öfelsége a kormányzósági palotában kiballigatást adott.

Szerajevótól jelentik: A mai audienciák háromnegyed óra hosszáig tartottak. A király 12 óra után néhány perccel vonult vissza a konakba. A városban az a hír terjedt el, hogy Öfelségét a ceremóniák kimerítették s Herz udvari orvos meglátogatta. A riasztó híreket azonban azzal cáfolták meg, hogy a király muló gyöngékedése nem ad okot aggodalomra.

* Személyi hír. Zolnay Wix Adolf osztrák-magyar konzul Cavalláról rokonai látogatására Nagyváradra érkezett.

* Gerlicy Félixné ünnepelése. Özvegy báró Gerlicy Félixné, a biharmegyei nőegylet köztiszteletben álló jótékony elnöknője hétfőn ünnepelte hetvenkilencedik születésnapját. Hétfőn este megható ünnepelésben részesítették családtagjai Gerlicy Félixnéét. A családi ünnepélyen a matróna nagy és előkelő rokonságának csaknem minden tagja megjelent. Jelen voltak báró Gerlicy Ferencz családjával, Szegedy György, neherolles Kruspér Sándorné és az ünnepelt urnó usokái és déduokái. A távollevő rokonok, köztük báró Fejérváry Géza

POLOSKÁT

és azok petéit

egyedül a szabadalmazott **Mattenie** gázfejlesztő módszer alapján lehet teljesen és alaposan kiirtani, melyért 1 évi felelősséget vállalok, meghívásra **azonnal** bárhol személyesen megjelenek.

MATTENIE szab. gázfejlesztő és féregmentési vállalat Zöldfa-utca 9 l. e.

Nagyváradai Kozmetikai Gyógyintézet

Fogorvosi és gyógyfogtechnikai
ambulatorium

RAKÓCZY-UT 5. SZ. — Telefon 752.

Orvostudományi alapon való kezelése az ember külsejével. Arc és szépség ápolás. Pattanásos, szemölcsös, szepplős, májfoltos stb. arcoknak gyógyítása s ezen szépséghibák elmulasztása. Az elcsufító areszörök gyökeres eltávolítása. Hajhullás kezelése. Villamos vibrációs arc és fej-massage, villamos kékfény. Röntgen- és paraffin kezelése. Az intézet a legmodernebb gépekkel van felszerelve.

Fájós fogak gyógyítása,

fájdalom nélküli foghuzások, porcellán-, arany- stb. plombák, csapos fogak, arany fogkoronák, lemez nélküli singfogsorok stb.

Rendelés 9—5-ig.

Az összes kitűnő hatású, de ártalmatlan kozmetikus gyógyszerek az intézetben beszerezhetők. Diskrét postai szállítás utján is.

Dr. Halász Andor. 170

Új mechanikai és gépjavitó műhely.

Tisztelettel tudatom, hogy a mai kor igényeinek megfelelő gépjavitóműhelyt nyitottam. Elvállalok minden rendszerű irógépek, kerékpárok, varrógépek olcsó és pontos javítását jótállás mellett, továbbá villamos háziesszengők, telefon és villámhárítók, stabil gőzgépek, gazdasági és minden más gyári gépek javítását és szerelését, vas és érc eszterga munkákat. Locomobil henger furásokat és új dugattyukat és gyűrűket. Gőzkazánok befalaztatását legújabb rendszer szerint és kőszénbánya kutatásnál talaj próbafurásokat saját szárazrendszerű furószerkezetemmel. Kiváló tisztelettel

Lollok Gyula,

32 mechanikus és géplakatos.

BEÖTHY ÖDÖN és ARANY JÁNOS-U. sarok.

A hölgyek tudják legjobban mily fontos a SZÉP, ÜDE ARC

mily hatalom és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, fess és kedves legyen, hanem a legfontosabb hogy az arcbőre tiszta legyen.

A nők tudják ezt és azért nagy gondot fordítanak az arcbőr ápolására, a szépség fenntartására és emelésére.

A FÖLDES-FÉLE Margit-Créme

az egyedüli szer, mely 5—6 szori használat után eltávolít kiütéseket, pattanásokat, szepplőket, májfoltokat és az arcot fehériti, üdíti és fiatalítja.

A Földes-féle Margit-Créme teljesen ártalmatlan. Paratán és csodás **arc-szépítő** és a **szépséget megőrző** hatását pedig fényesen bizonyítja, hogy a Wienben rendezett »Ausstellung für Moderne Gesundheits u. Schönheits pflege« nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert. **Kapható az egész világon. Tégelye 1 korona.**

Készíti és postán küldi:

**Földes Kelemen gyógyszerész
ARADON.**

Kapható Nagyváradon: Reisz Miksa, Dr. Medvigy Gábor, Lédig Árpád, Leszner Alfréd, Nyíri örökösei, Farkas István. Félix-fürdőn: Goblocz István.

Haszonbérbe adandó birtok.

A nagyváradai latin szertartású káptalan tulajdonát képező

székelyteleki és fülöpházai tagpuszták

összesen 989 k. h. 426 négyszögöl területtel haszonbérbe adatnak.

Ajánlatok benyújtandók f. évi **junius 26. déli 12 órájáig** a káptalani uradalom központi hivatalánál alulírottához (Nagyvárad, Sal Ferenc-utca 4. sz.) — Feltételek megtudhatók ugyanott.

Telefon: 212.

Papp Imre
uradalmi főtitkár.

295

Szoba villamos

hűtő készülékeket ventilátorokat, világítási- és csengő berendezéseket, telefon és villámhárítók, csillárokat a legjutányosabb áron berendez és **Stern** Nagyvárad szállít Bémar-tér.

Helyi és vidéki telefon 553.

257

Művészi fényképészet DAJKOVITS E. NAGYVÁRAD, Sas-palota.

A mai naptól kezdve huszvélig rendkívüli kedvezmény.

6 drb. matt platin vitkép 6 K

6 drb. matt platin cabinet kép 12 K

Vászon papíron készült képek ugyanilyen Menyegzői kép legfinomabb kivitelben.

A mult év szomorú tapasztalatai mindengyőzöttek arról, mily fontos dolog a szőlőbetegségek ellen idejében és kellő módon védekezni. A szőlő peronoszpóraja ellen a dr. Aschenbrandt-féle

bordói por

a legbiztosabb és legtartósabb hatású szer.

Különösen jól jártak azok, akik a nagyméretűben mutatkozó fűrt-peronoszpóra ellen a tudományos vizsgálatokból merített s idejében közzétett tapasztalatok szerint a permetezést a dr. Aschenbrandt-féle

rézkénporral

való pyrozással egészítik ki.

Azért ne mulassza el senki, hogy ezen túl szőlőjét idejében és legalább kétszer dr. Aschenbrandt-féle rézkénporral befújassa.

A rézkénpor amelllett a LISZTHARMATNAK egyetlen feltétlenül biztos ellenszere. Nemcsak megövi a bogókat az infektációtól, hanem a megtámadott fűrtöket meg is gyógyítja.

Az Aschenbrandt-féle porok árai
— loco Budapest raktár: —

a bordói poré

50 kg.-os zsákokban, kg.-kint — — 62 fillér
10 és 5 kg.-os zsákokban, kg.-kint — — 66 „
2 kg.-os dobozokban, kg.-kint — — 67 „

a rézkénporé

50 kg.-os zsákokban, kg.-kint — — 45 fillér
10 és 5 kg.-os zsákokban, kg.-kint — — 49 „
2 kg.-os dobozokban, kg.-kint — — 50 „

Ismertető füzeteket, ha ználati utasításokat küld és a rendelések pontos teljesítéséért szavatol a

magyar mezőgazdák szövetkezete

Budapest, V. ker. Alkotmány-utca 31. szám.

A por ezenkívül kapható és megrendelhető: **Andrényi Károly** fiainál Nagyvárad. **Janki Antal** utódjánál Nagyvárad. **Pontelli Emil**nél Biharpusztki. **Klein és Grünfeld**nél Eged. **Erdey István**nál Belényes.

Új üzlet!

Új üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946.

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalok karban tartásokat légszesz villany házi csengőket és telefonokat. Költségvetéssel díjmentesen szolgállok. Telefon hívásokra személyesen megjelenek.

Kiváló tisztelettel 14

Benedek Ferencz